

EBA/GL/2024/14

14. studenoga 2024.

Smjernice

o unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadržava smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade sa smjericama.
2. Smjericama se utvrđuje EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo EU-a trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi u pogledu izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjericama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 11.04.2025. U slučaju izostanka obavijesti unutar tog roka, EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju podnošenjem obrasca koji je dostupan na mrežnom mjestu EBA-e s naznakom „EBA/GL/2024/14”. Obavijesti trebaju slati osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će se objaviti na mrežnom mjestu EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.)

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet i područje primjene

5. Ovim se smjericama utvrđuju unutarnje politike, postupci i kontrole koje bi financijske institucije, koje podliježu regulaciji i nadzoru u skladu s Direktivom 2013/36/EU, Direktivom (EU) 2015/2366 i Direktivom 2009/110/EZ, trebale uspostaviti u skladu s člankom 74. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU, člankom 11. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/2366 i člankom 3. stavkom 1. Direktive 2009/110/EZ za osiguravanje učinkovite provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja.

Adresati

6. Ove su smjernice upućene:
- (i) nadležnim tijelima kako su utvrđena u zakonodavnim aktima iz članka 4. stavka 2. točke i. Uredbe (EU) br. 1093/2010
 - (ii) nadležnim tijelima kako su utvrđena u članku 4. točki 2. podtočki vi. Uredbe (EU) br. 1093/2010 u odnosu na Direktivu (EU) 2015/2366 i Direktivu 2009/110/EZ
 - (iii) financijskim institucijama koje podliježu regulaciji i nadzoru u skladu s Direktivom 2013/36/EU, Direktivom (EU) 2015/2366 i Direktivom 2009/110/EZ.
7. Nadležna tijela koja su odgovorna za procjenu unutarnjih politika, postupaka i kontrola koje donose financijske institucije za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja, u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, mogu se pozvati na ove smjernice pri procjeni takvih unutarnjih politika, postupaka i kontrola.

Definicija:

Osim ako je navedeno drukčije, pojmovi upotrijebljeni i utvrđeni u Direktivi 2013/36/EU, Direktivi (EU) 2015/2366 i Direktivi 2009/110/EZ imaju isto značenje u ovim smjericama. Osim toga, za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

Mjere ograničavanja

znači Unijine mjere ograničavanja kako su utvrđene u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2024/1226 i nacionalne mjere ograničavanja koje su države članice donijele u skladu sa svojim nacionalnim pravnim poretkom (u mjeri u kojoj se primjenjuju na financijske institucije).

3. Provedba

Datum početka primjene

8. Ove se smjernice primjenjuju od 30. prosinca 2025.

4. Smjernice o unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja

Opće odredbe

1. Financijske institucije trebale bi utvrditi i procijeniti koja su područja njihova poslovanja posebno ranjiva ili izložena mjerama ograničavanja i zaobilaženju mjera ograničavanja. Na temelju toga trebale bi uspostaviti, provoditi i održavati ažurirane politike, postupke i kontrole kako bi se osiguralo da se mogu na učinkovit način uskladiti s režimima mjera ograničavanja.
2. Te politike, postupci i kontrole trebali bi biti učinkoviti i razmjerni veličini, prirodi i složenosti financijske institucije te njezinoj izloženosti mjerama ograničavanja.

4.1 Okvir upravljanja i uloga upravljačkog tijela

3. Financijske institucije trebale bi uspostaviti okvir upravljanja kako bi osigurale da su politike, postupci i kontrole za provedbu mjera ograničavanja primjereni i da se učinkovito provode.
4. Upravljačko tijelo financijske institucije trebalo bi biti odgovorno za odobravanje strategije financijske institucije za usklađenost s mjerama ograničavanja i nadzor njezine provedbe putem politika, postupaka i kontrola potrebnih za osiguravanje provedbe mjera ograničavanja. Svi članovi upravljačkog tijela trebali bi biti svjesni izloženosti financijske institucije mjerama ograničavanja i njezine ranjivosti na zaobilaženje mjera ograničavanja.
5. Ako poslovanjem financijske institucije upravlja samo jedna osoba, ta osoba može imenovati višeg rukovoditelja za obavljanje funkcije upravljačkog tijela u skladu sa stavkom 4.
6. Ako je financijska institucija matično poduzeće grupe kako je definirana u članku 2. točki 9. i točki 11. Direktive 2013/34/EU², upravljačko tijelo matičnog poduzeća trebalo bi osigurati da svako upravljačko tijelo, poslovna linija i unutarnja jedinica, uključujući svaku funkciju unutarnje kontrole poduzeća kćeri grupe, ima relevantne informacije kako bi moglo postupati u skladu s mjerama ograničavanja. Krajnju odgovornost za usklađenost s mjerama ograničavanja snosi svaki subjekt grupe.

² Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ.

7. Ako je financijska institucija matično poduzeće grupe, upravljačko tijelo matičnog poduzeća trebalo bi osigurati da poduzeća kćeri grupe provode vlastitu procjenu izloženosti mjerama ograničavanja, kako je navedeno u odjeljku 4.2, na koordiniran način i na temelju zajedničke metodologije, uzimajući u obzir posebnosti grupe.

1.1.1 Uloga upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji

8. Upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji trebalo bi biti odgovorno za nadzor i praćenje unutarnjih kontrola i okvira upravljanja koji je financijska institucija uspostavila kako bi se uskladila s mjerama ograničavanja za osiguravanje njegove učinkovitosti, u skladu s odjeljkom 4.3.
9. Osim odredbi iz Smjernica EBA/GL/2021/05,³ upravljačko tijelo financijske institucije u nadzornoj funkciji trebalo bi:
 - a. biti obaviješteno o rezultatima posljednje procjene izloženosti mjerama ograničavanja, u skladu s odjeljkom 4.2
 - b. nadzirati i pratiti, putem funkcije unutarnjih kontrola, u kojoj su mjeri politike i postupci mjera ograničavanja prikladni i učinkoviti, u skladu s odjeljkom 4.3, s obzirom na izloženost mjerama ograničavanja i rizike od zaobilaženja mjera ograničavanja kojima je financijska institucija izložena te poduzimati odgovarajuće korake kako bi se osiguralo da se, prema potrebi, poduzmu korektivne mjere
 - c. najmanje jednom godišnje ocjenjivati učinkovito funkcioniranje funkcije praćenja usklađenosti mjera ograničavanja, uključujući unutarnje politike, postupke i kontrole te uključujući primjerenost ljudskih i tehničkih resursa dodijeljenih za usklađivanje s mjerama ograničavanja.
10. Ako je financijska institucija matično poduzeće grupe, upravljačko tijelo tog matičnog poduzeća također bi trebalo obavljati sve zadaće iz stavka 9. na razini grupe. Krajnju odgovornost za usklađenost s mjerama ograničavanja snosi svaki subjekt grupe.

1.1.2 Uloga upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji

11. Osim odredbi iz Smjernica EBA/GL/2021/05, upravljačko tijelo financijske institucije u upravljačkoj funkciji trebalo bi:
 - a. osigurati da je obaviješteno o rezultatima posljednje procjene izloženosti mjerama ograničavanja, u skladu s odjeljkom 4.2.;
 - b. donijeti odgovarajući okvir za upravljanje rizicima i sustav unutarnje kontrole koji je dovoljno neovisan o poslovanju koje kontrolira
 - c. odobravati politike, postupke i kontrole koji su razmjerni izloženosti financijske institucije mjerama ograničavanja i primjereni za osiguravanje usklađenosti financijske institucije s mjerama ograničavanja
 - d. osigurati učinkovitu provedbu postupaka financijske institucije za usklađivanje s mjerama ograničavanja

³ Smjernice EBA/GL/2021/05 o internom upravljanju na temelju Direktive 2013/36/EU.

- e. uspostaviti organizacijsku i operativnu strukturu potrebnu za učinkovito usklađivanje sa strategijom mjera ograničavanja koju je donijelo upravljačko tijelo
 - f. osigurati da su ljudski i tehnički resursi dodijeljeni za usklađivanje s mjerama ograničavanja primjereni i razmjerni izloženosti institucije mjerama ograničavanja
 - g. ako su operativne funkcije usklađenosti s mjerama ograničavanja eksternalizirane, osigurati da su ti mehanizmi u skladu sa Smjernicama EBA/GL/2019/02⁴ i primati redovita izvješća o učinkovitosti sustava od pružatelja usluga kako bi se obavijestilo upravljačko tijelo.
12. Ako je financijska institucija matično poduzeće grupe, upravljačko tijelo tog matičnog poduzeća trebalo bi osigurati da se sve zadaće iz stavka 11. obavljaju i na razini poduzeća kćeri te da su uspostavljeni postupci i politike usklađeni s postupcima i politikama grupe, u mjeri u kojoj je to dopušteno primjenjivim nacionalnim pravom.

1.1.3 Uloga člana višeg osoblja zaduženog za usklađenost s mjerama ograničavanja

4.1.3.1 Imenovanje člana višeg osoblja

13. Financijske institucije trebale bi imenovati člana višeg osoblja zaduženog za obavljanje funkcija i zadaća utvrđenih u stavcima od 19. do 21. Upravljačko tijelo trebalo bi osigurati da član višeg osoblja posjeduje znanje i razumijevanje mjera ograničavanja potrebnih za učinkovito obavljanje svojih funkcija.
14. Upravljačko tijelo može tu ulogu dodijeliti članu višeg osoblja koji već ima druge dužnosti ili funkcije unutar financijske institucije (kao što je službenik za usklađenost u području SPNFT-a ili glavni službenik za usklađenost), pod uvjetom da:
- a. je to opravdano veličinom i složenošću financijske institucije i ishodom procjene izloženosti mjerama ograničavanja
 - b. to ne utječe na sposobnost tog člana višeg osoblja da učinkovito obavlja svoje dužnosti ili funkcije i
 - c. ta kombinacija zadaća ne dovodi do sukoba interesa, kao što su sukobi između operativnih i kontrolnih zadaća dodijeljenih tom članu osoblja.
15. Upravljačko tijelo trebalo bi dopustiti članu višeg osoblja da dodjeljuje i delegira zadaće navedene u stavcima od 19. do 21. drugom osoblju koje djeluje pod vodstvom i nadzorom člana višeg osoblja, pod uvjetom da konačnu odgovornost za učinkovito ispunjavanje tih zadaća snosi član višeg osoblja.
16. Neovisno o institucionalnim okvirima, financijske institucije trebale bi osigurati sljedeće:
- a. da član višeg osoblja može učinkovito koordinirati funkcije unutarnje kontrole te ostvariti suradnju s njima i

⁴ Smjernice EBA/GL/2019/02 za eksternalizaciju, koje će se zamijeniti Smjernicama EBA/GL/XXXX/XX o dobrom upravljanju rizicima trećih strana.

- b. da član višeg osoblja može izvješćivati i imati izravan pristup upravljačkom tijelu u upravljačkoj i nadzornoj funkciji.
17. Ako je financijska institucija dio grupe, upravljačko tijelo matične financijske institucije trebalo bi imenovati člana višeg osoblja na razini grupe.

4.1.3.2 Uloga člana višeg osoblja

18. Član višeg osoblja trebao bi razviti, uspostaviti i održavati politike, postupke i kontrole koji su primjereni kako bi se osigurala usklađenost financijske institucije s mjerama ograničavanja i razmjerni izloženosti financijske institucije mjerama ograničavanja.
19. Član višeg osoblja trebao bi:
- a. poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala usklađenost s odjeljkom 4.2 o procjeni izloženosti mjerama ograničavanja
 - b. poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala usklađenost s odjeljkom 4.3 o učinkovitim politikama i postupcima mjera ograničavanja
 - c. pružati redovite i odgovarajuće informacije upravljačkom tijelu kako bi mu se omogućilo obavljanje funkcija kako je utvrđeno u odjeljku 4.1.1 i odjeljku 4.1.2 Upravljačke informacije trebale bi uključivati barem sljedeće:
 - i) promjene izloženosti financijske institucije mjerama ograničavanja i ishod procjene izloženosti financijske institucije mjerama ograničavanja
 - ii) promjene režima mjera ograničavanja i njihova učinka na financijsku instituciju
 - iii) statističke podatke i informacije koji se odnose na:
 - broj generiranih upozorenja
 - broj upozorenja koja čekaju analizu
 - broj izvješća podnesenih relevantnom nacionalnom tijelu nadležnom za provedbu mjera ograničavanja⁵ i/ili nadležnom nadzornom tijelu, kako je propisano primjenjivim zakonima
 - prosječno vrijeme između stvarno pozitivnog podudaranja i izvješća podnesenog relevantnom nacionalnom tijelu nadležnom za provedbu mjera ograničavanja i/ili nadležnom nadzornom tijelu, kako je propisano primjenjivim zakonima
 - vrijednost zamrznutih sredstava, zamrznutih gospodarskih izvora⁶ i prirode te imovine koja se drži u financijskoj instituciji
 - iv) informacije o ljudskim i tehničkim resursima i prikladnosti tih resursa s obzirom na izloženost financijske institucije mjerama ograničavanja
 - v) nepravilnosti ili nedostatke utvrđene u odnosu na politike, postupke i kontrole mjera ograničavanja financijske institucije, uključujući opažanja koja su dostavila nadležna tijela za nadzor politika, postupaka i kontrola za provedbu mjera ograničavanja

⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

⁶ Vidjeti članak 2. točke 5. i 6. Direktive (EU) 2024/1226.

- vi) slučajeve kršenja i zaobilaženja mjera ograničavanja te razloge tih kršenja i zaobilaženja
 - vii) prijedloge za rješavanje svih promjena u regulatornim zahtjevima ili izloženosti mjerama ograničavanja ili svih utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka u politikama, postupcima ili kontrolama financijske institucije u vezi s mjerama ograničavanja te u slučajevima utvrđenih kršenja i zaobilaženja mjera ograničavanja.
- d. prijaviti sva kršenja mjera ograničavanja relevantnim nacionalnim tijelima nadležnima za provedbu mjera ograničavanja i/ili nadležnom nadzornom tijelu, kako je propisano primjenjivim zakonima
 - e. djelotvorno i konstruktivno surađivati s relevantnim nacionalnim tijelima nadležnima za provedbu mjera ograničavanja i nadležnim nadzornim tijelom kako je propisano primjenjivim zakonima.
20. Ako je financijska institucija dio grupe, član višeg osoblja na razini grupe trebao bi procijeniti učinkovitost politika, postupaka i kontrola za usklađenost s relevantnim mjerama ograničavanja u svim podružnicama, poduzećima kćerima, posrednicima, distributerima i zastupnicima, ako je to primjenjivo. Krajnju odgovornost za usklađenost s mjerama ograničavanja snosi svaki subjekt grupe.
21. Član višeg osoblja trebao bi nadzirati pripremu i provedbu programa osposobljavanja kako je navedeno u odjeljku 4.4.

4.2 Provedba procjene izloženosti mjerama ograničavanja

22. Unutarnji postupci financijskih institucija trebali bi obuhvaćati procjenu izloženosti mjerama ograničavanja kako bi se razumjelo u kojoj je mjeri svako područje njihova poslovanja izloženo mjerama ograničavanja i ranjivo u pogledu zaobilaženja mjera ograničavanja.
23. Procjena izloženosti mjerama ograničavanja trebala bi financijskim institucijama omogućiti da utvrde i procijene sljedeće:
- a. koji se režimi mjera ograničavanja primjenjuju na njih
 - b. vjerojatnost neprovođenja mjera ograničavanja
 - c. vjerojatnost zaobilaženja mjera ograničavanja
 - d. učinak bilo kakvih kršenja mjera ograničavanja i
 - e. sljedeće čimbenike rizika:
 - a) geografski rizik, uključujući:
 - i. mjesto poslovanja financijske institucije, tj. nadležnosti i državna područja u kojima financijska institucija ima poslovni nastan ili u kojima posluje
 - ii. u kojoj su mjeri te nadležnosti i državna područja izloženi mjerama ograničavanja ili je poznato da se upotrebljavaju za zaobilaženje mjera ograničavanja
 - iii. podrijetlo i odredište transakcija.

- b) rizik stranke, uključujući:
 - i. veze stranaka i, ako je primjenjivo, njihovih stvarnih vlasnika i većinskih dioničara sa zemljama za koje su uspostavljene mjere ograničavanja zbog situacije koja utječe na tu zemlju ili za koje je poznato da se upotrebljavaju za zaobilaženje mjera ograničavanja
 - ii. broj stranaka, vrstu stranaka i složenost tih stranaka, kao što su problemi s identifikacijom stvarnog vlasnika
 - iii. aktivnost baze stranaka i složenost aktivnosti, uključujući sve veze s industrijama ili sektorima koji mogu podlijetati gospodarskim ili bilo kojim drugim mjerama ograničavanja, kao i učestalost i vrstu transakcija.

- c) rizik proizvoda i usluga, uključujući:
 - i. prirodu proizvoda i usluga financijske institucije
 - ii. mjeru u kojoj se pružanjem tih proizvoda i usluga financijska institucija izlaže riziku od kršenja mjera ograničavanja i zaobilaženja mjera ograničavanja.

- d) rizik u pogledu kanala isporuke, uključujući i pitanje dolazi li do nastanka ranjivosti upotrebom posrednika, zastupnika, trećih strana, korespondentnih bankovnih odnosa ili drugih kanala isporuke, među ostalim, putem:
 - i. ograničavanja vidljivosti koju financijska institucija ima u odnosu na uključene strane
 - ii. ovisnosti financijske institucije o postupcima provjere trećih strana
 - iii. povećanja izloženosti financijske institucije geografskim rizicima jer posluje ili ima sjedište u zemljama za koje su na snazi mjere ograničavanja zbog situacije koja utječe na tu zemlju ili zemlje za koje se zna da se upotrebljavaju za zaobilaženje mjera ograničavanja.

24. Procjena iz stavka 22. trebala bi se temeljiti na dovoljno raznolikom rasponu izvora informacija, uključujući barem sljedeće:

- a. informacije dobivene u okviru primjene mjera dubinske analize stranke financijske institucije, u skladu s odredbama članka 13. Direktive (EU) 2015/849
- b. informacije međunarodnih tijela, vlade, nacionalnih nadležnih tijela, uključujući nadzorna tijela za SPNFT, financijsko-obavještajne jedinice (FOJ-evi) i tijela za izvršavanje zakonodavstva, kao što su ažurirane tipologije o zaobilaženju mjera ograničavanja
- c. informacije iz vjerodostojnih i pouzdanih otvorenih izvora, kao što su izvješća objavljena u uglednim novinama i drugim uglednim medijskim kućama
- d. informacije iz vjerodostojnih i pouzdanih komercijalnih organizacija, kao što su izvješća o rizicima

- e. ako je to dostupno, analizu prethodnih upozorenja o mjerama ograničavanja u pogledu stvarno pozitivnih i lažno pozitivnih podudaranja kako bi se utvrdile situacije u kojima će najvjerojatnije doći do stvarno pozitivnih podudaranja.
25. Pri provedbi procjene izloženosti mjerama ograničavanja, financijske institucije trebale bi razmotriti bi li retroaktivna provjera njihove baze podataka o strankama i prethodnih evidencija transakcija mogla biti korisna i razmjerna. To može biti slučaj ako je financijska institucija utvrdila ili ima opravdane razloge za sumnju da njezin prethodni sustav za provjeru nije bio odgovarajući ili je bio neučinkovit.
26. Financijske institucije trebale bi osigurati da njihova procjena izloženosti mjerama ograničavanja bude ažurirana i relevantna. Kako bi se to postiglo, financijske institucije trebale bi je preispitati najmanje jednom godišnje i, prema potrebi, ažurirati. Osim toga, prema potrebi, financijske institucije trebale bi preispitati svoju procjenu izloženosti mjerama ograničavanja u sljedećim situacijama:
- a. donošenje novih mjera ograničavanja i znatne promjene postojećih mjera ograničavanja
 - b. prije pružanja novih proizvoda, ponuda novih kanala za isporuku proizvoda, pružanje usluga novim skupinama klijenata, ulazak na nova geografska područja
 - c. značajne promjene profila poslovanja, baze stranaka, organizacijske strukture ili poslovnog modela institucije
 - d. utvrđivanje neprovedbe mjera ograničavanja i zaobilaženja mjera ograničavanja, čime se otkriva neprimjerenost procjene izloženosti mjerama ograničavanja
 - e. nedostaci u procjeni izloženosti postojećim mjerama ograničavanja, kako je utvrdila financijska institucija ili nadležno tijelo odgovorno za nadzor unutarnjih politika, postupaka i kontrola za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja.
27. Financijske institucije trebale bi dokumentirati svoju metodologiju za provedbu i preispitivanje svoje procjene izloženosti mjerama ograničavanja i ishoda te procjene te ih na zahtjev staviti na raspolaganje svojem nadležnom tijelu.
28. Ako je financijska institucija matično poduzeće grupe, upravljačko tijelo grupe trebalo bi osigurati da poduzeća kćeri grupe provode vlastitu procjenu izloženosti mjerama ograničavanja na koordiniran način i na temelju zajedničke metodologije, uzimajući pritom u obzir vlastite posebnosti.

4.3 Osiguravanje trajne učinkovitosti politika, postupaka i kontrola mjera ograničavanja

29. Kako bi bile učinkovite, politike, postupci i kontrole financijske institucije za provedbu mjera ograničavanja trebali bi joj omogućiti potpunu i pravilnu provedbu svih primjenjivih mjera ograničavanja bez odgode.

30. Politike, postupci i kontrole trebali bi obuhvaćati barem sljedeće:

- a. postupke kojima se osigurava da financijske institucije imaju sve ažurirane informacije o primjenjivim mjerama ograničavanja
- b. postupke kojima se osigurava ažuriranje popisa i zahtjeva u vezi s primjenjivim mjerama ograničavanja čim one stupe na snagu
- c. postupke kojima se osigurava da procjena izloženosti mjerama ograničavanja bude relevantna i ažurirana
- d. postupke kojima se osigurava da su politike, postupci i kontrole razmjerni procjeni izloženosti mjerama ograničavanja
- e. postupke kojima se politikama i postupcima u pogledu mjera ograničavanja osigurava sljedeće:
 - i. redovito se preispituju
 - ii. redovito se izmjenjuju i ažuriraju kada i gdje je to potrebno
 - iii. učinkovito se provode i
 - iv. osmišljavaju se tako da se njima aktiviraju potrebne mjere nakon što se utvrde nedostatci.
- f. postupke za početak istrage, bez odgode, svih mogućih podudarnosti
- g. ako postoje stvarno pozitivne podudarnosti, postupci kojima se pokreću daljnje mjere radi osiguravanja usklađenosti s primjenjivim mjerama ograničavanja, uključujući neposredno odbijanje, suspendiranje ili zamrzavanje i podnošenje izvješća relevantnim nacionalnim tijelima nadležnima za provedbu mjera ograničavanja ili nadležnom nadzornom tijelu kako je propisano primjenjivim zakonima, unutar rokova koje su odredila ta tijela ili u skladu s primjenjivom Uredbom o mjerama ograničavanja
- h. dokumentiranu unutarnju organizaciju u kojoj su jasno utvrđene zadaće i odgovornosti u vezi s mjerama ograničavanja, među ostalim, i pri eksternalizaciji
- i. druge aspekte kako su navedeni u Smjernicama EBA/GL/2024/15 o unutarnjim politikama, procedurama i kontrolama za osiguravanje provedbe mjera ograničavanja na temelju Uredbe (EU) 2023/1113.

4.4 Osposobljavanje

31. Financijske institucije trebale bi redovito pružati osposobljavanje svojim članovima osoblja kako bi se osiguralo da su svjesni i da ostanu svjesni:
 - a. primjenjivih mjera ograničavanja
 - b. ishoda procjene izloženosti mjerama ograničavanja i
 - c. politika, postupaka i kontrola za usklađivanje s primjenjivim mjerama ograničavanja.

32. Osposobljavanje bi trebalo biti prilagođeno članovima osoblja i njihovoj posebnoj ulozi. Trebalo bi biti pravodobno i primjereno kako bi se financijskoj instituciji omogućilo usklađivanje s mjerama ograničavanja. Unutar grupe tu aktivnost može obavljati, u cijelosti ili djelomično, matično poduzeće.

33. Financijske institucije trebale bi dokumentirati svoj plan osposobljavanja i biti spremne na zahtjev svojem nadležnom tijelu dokazati da je njihovo osposobljavanje primjereno i učinkovito.

EBA/GL/2024/15

14. studenoga 2024.

Smjernice

o unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja na temelju Uredbe (EU) 2023/1113

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadržava smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010⁷. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoimovinom moraju ulagati napore da se usklade sa smjernicama.
2. Smjernicama se utvrđuje EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo EU-a trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi u pogledu izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 11.04.2025. U slučaju izostanka obavijesti unutar tog roka, EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju podnošenjem obrasca koji je dostupan na mrežnom mjestu EBA-e s naznakom „EBA/GL/2024/15”. Obavijesti trebaju slati osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će se objaviti na mrežnom mjestu EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3.

⁷ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.)

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet i područje primjene

5. Ovim se smjernicama utvrđuju unutarnje politike, postupci i kontrole koje bi pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama trebali uvesti kako bi se osigurala učinkovita provedba Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja pri obavljanju prijenosa novčanih sredstava i kriptovalute, kako je definirano u Uredbi (EU) 2023/1113 Europskog parlamenta i Vijeća⁸.

Adresati

6. Ove su smjernice upućene:
- a. nadležnim tijelima odgovornima za nadzor usklađenosti pružatelja platnih usluga i pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama s njihovim obvezama na temelju Uredbe (EU) 2023/1113
 - b. financijskim institucijama kako su utvrđene u članku 4. točki 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010, koje su pružatelji platnih usluga kako su utvrđeni u članku 3. točki 5. Uredbe (EU) 2023/1113 i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama kako su definirani u članku 3. točki 15. Uredbe (EU) 2023/1113.

Definicije

7. Pojmovi upotrijebljeni i utvrđeni u Uredbi (EU) 2023/1114 imaju isto značenje u ovim smjernicama. Osim toga, za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

Mjere ograničavanja

znači Unijine mjere ograničavanja kako su utvrđene u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2024/1226 i nacionalne mjere ograničavanja koje su države članice donijele u skladu sa svojim nacionalnim pravnim poretkom (u mjeri u kojoj se primjenjuju na financijske institucije).

Ciljane financijske sankcije

znači i zamrzavanje imovine i zabrana izravnog ili neizravnog stavljanja na raspolaganje novčanih sredstava ili druge imovine u korist osoba i subjekata uvrštenih na popis u skladu s odlukama Vijeća donesenima na temelju članka 29. Ugovora o Europskoj uniji i uredbama Vijeća donesenima na temelju članka 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

⁸ Uredba (EU) 2023/1113 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o informacijama koje se prilažu prijenosima novčanih sredstava i određene kriptovalute i o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 (preinaka) (SL L 150, 9.6.2023., str. 1.).

Sektorske mjere ograničavanja

znači mjere ograničavanja kao što su embargo na oružje i povezanu opremu ili gospodarske i financijske mjere (npr. ograničenja uvoza i izvoza te ograničenja pružanja određenih usluga, kao što su bankovne usluge).

3. Provedba

Datum početka primjene

8. Ove se smjernice primjenjuju od 30. prosinca 2025.

4. Smjernice o unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja na temelju Uredbe (EU) 2023/1113

Opće odredbe

1. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi uspostaviti politike, postupke i kontrole kako bi se mogli uskladiti s mjerama ograničavanja. Takve politike, postupci i kontrole trebali bi biti u skladu sa smjericama EBA/GL/2024/14 o unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja.
2. Te politike, postupci i kontrole trebali bi pružateljima platnih usluga i pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom omogućiti da utvrde subjekte na koje se primjenjuju mjere ograničavanja. Oni bi trebali također omogućiti pružateljima platnih usluga i pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom da poduzmu potrebne mjere kako bi osigurali da tim subjektima ne stavljaju na raspolaganje nikakva novčana sredstva ili kriptoinovinu, da ne izvršavaju financijske transakcije ili usluge zabranjene mjerama ograničavanja te da upravljaju rizicima od zaobilaženja mjera ograničavanja.

4.1 Provjera mjera ograničavanja

3. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi uspostaviti učinkovit sustav provjere kako bi pouzdano utvrdili ciljeve mjera ograničavanja kako je dodatno navedeno u odjeljku 4.4.

4.1.1 Odabir sustava za provjeru

4. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi upotrebljavati svoju procjenu izloženosti mjerama ograničavanja kako bi odlučili koji će sustav za provjeru upotrebljavati ili za potvrdu sustava za provjeru kojim se koriste radi usklađivanja s primjenjivim mjerama ograničavanja. Sustav za provjeru trebalo bi prilagoditi veličini, prirodi i složenosti poslovanja pružatelja platnih usluga i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom te njihove izloženosti mjerama ograničavanja.

5. Pri donošenju odluke o svojem sustavu za provjeru pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi razmotriti imaju li pristup resursima potrebnima za učinkovitu upotrebu odabranog sustava.
6. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi redovito preispitivati učinkovitost sustava za provjeru kako bi se osiguralo da sustav ostane učinkovit i nastavi pouzdano utvrđivati ciljeve mjera ograničavanja. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi preispitati upotrijebljeni sustav za provjeru najmanje jednom godišnje i odmah ako imaju razloga za zabrinutost u vezi sa svrsishodnošću sustava.
7. U skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2022/2554 pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi razumjeti i evidentirati mogućnosti i ograničenja sustava za provjeru. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi moći dokazati svojem nadležnom tijelu da je njihov sustav za provjeru prikladan.

4.1.2 Upravljanje popisom

8. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi u svojim politikama i postupcima navesti mjere ograničavanja koje moraju primjenjivati.
9. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati politike i postupke kako bi mogli:
 - a. utvrditi kada je donesen novi skup mjera ograničavanja ili kada je postojeća mjera ograničavanja ažurirana ili ukinuta
 - b. ažurirati svoj interni skup podataka koji treba pregledati u skladu s odjeljkom 4.1.3. odmah nakon što nova mjera ograničavanja stupi na snagu ili se postojeća mjera ograničavanja ažurira ili ukine.

4.1.3 Utvrđivanje skupa podataka koji će se provjeriti

10. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi u svojim politikama i postupcima utvrditi vrste podataka koje će provjeravati za svaku vrstu mjere ograničavanja, uzimajući u obzir ishod svoje procjene izloženosti mjerama ograničavanja i mjere ograničavanja koje moraju primjenjivati.
11. Pri odlučivanju o skupu podataka koji će se provjeravati prema vrsti primjenjive mjere ograničavanja, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi uzeti u obzir sve podatke koje posjeduju o svojim strankama, uključujući informacije dobivene:
 - a. prilikom primjene mjera dubinske analize stranke u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom kojim se prenosi pravo Unije i
 - b. prilikom usklađivanja s Uredbom (EU) 2023/1113.

12. U skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) 2023/1113, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi procijeniti jesu li podatci koje posjeduju dovoljno točni, ažurirani i detaljni kako bi mogli utvrditi podliježe li mjerama ograničavanja stranka u prijenosu, njihov stvarni vlasnik ili bilo koja osoba koja tvrdi ili je ovlaštena djelovati u njihovo ime.
13. Kako bi se izbjegla opetovana lažna upozorenja koja se odnose na fizičku ili pravnu osobu, subjekt ili tijelo na koje se ne primjenjuju mjere ograničavanja, ali su kao takvi lažno identificirani u postojećem sustavu za provjeru, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom mogu odlučiti uvrstiti te osobe na poseban interni popis („bijelu listu”). Potrebno je dokumentirati razloge za takvu odluku. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi preispitati takav popis odmah nakon stupanja na snagu nove ili izmijenjene mjere ograničavanja ili ako su se informacije o strankama promijenile.

4.1.4 Provjera baze stranaka

14. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi u svojim politikama i postupcima utvrditi kako će provjeravati svoju bazu stranaka.
15. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi redovito provjeravati svoju cjelokupnu bazu podataka stranaka i utvrditi učestalost te provjere stranaka na temelju svoje procjene izloženosti mjerama ograničavanja.
16. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi u unutarnjoj odluci propisati događaje zbog kojih bi se uvijek trebala pokrenuti provjera stranaka i redovito ažurirati takve odluke. Ti bi događaji trebali uključivati barem sljedeće:
 - a. promjenu bilo kojih od postojećih uvrštenja na popis ili mjera ograničavanja, novo uvrštenje na popis ili stupanje na snagu nove mjere ograničavanja
 - b. pri uvođenju stranke (eng. customer onboarding) ili prije uspostave poslovnog odnosa
 - c. ako dođe do značajnih promjena u podacima dubinske analize postojeće stranke, kao što su promjena imena, boravišta, državljanstva ili promjena poslovnih aktivnosti
 - d. ako postoje opravdani razlozi za sumnju da stranka ili bilo koja osoba koja tvrdi ili je ovlaštena djelovati u ime stranke pokušava zaobići mjere ograničavanja.
17. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi provjeravati barem sljedeće informacije o strankama, u skladu s primjenjivim mjerama ograničavanja:
 - a. u slučaju fizičke osobe:
 - a. ime i prezime, u izvornom obliku i/ili transliteraciji takvih podataka i
 - b. datum rođenja.
 - b. u slučaju pravne osobe: ime pravne osobe, u izvornom obliku i/ili transliteraciji takvih podataka
 - c. u slučaju fizičke osobe, pravne osobe, tijela ili subjekta: sva druga imena, pseudonimi, trgovački nazivi, adrese novčanika, ako su dostupni na popisima povezanim s mjerama ograničavanja. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom

trebali bi procjenom izloženosti mjerama ograničavanja na odgovarajući način opravdati odabir da se takve informacije ne provjeravaju kada su dostupne.

18. Pri provjeri stranaka koje su pravne osobe, fizičke osobe, tijela ili subjekti, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi, u mjeri u kojoj su te informacije dostupne, također provjeriti sljedeće:
 - a. stvarne vlasnike putem vlasničkog udjela
 - b. stvarne vlasnike putem kontrole
 - c. sve osobe koje tvrde da djeluju ili su ovlaštene djelovati u ime stranke.

4.1.5 Provjera prijenosa novčanih sredstava i kriptoinovine

19. Osim u slučajevima obuhvaćenima člankom 5.d Uredbe (EU) br. 260/2012, pružatelji platnih usluga trebali bi provjeravati prijenose novčanih sredstava prije stavljanja novčanih sredstava na raspolaganje primatelju, a pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi provjeravati sve prijenose kriptoinovine prije nego što kriptoinovinu stave na raspolaganje korisniku, bez obzira na to provode li se kao dio poslovnog odnosa ili kao dio jednokratne transakcije.
20. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi provjeravati sve strane koje sudjeluju u prijenosu novčanih sredstava ili kriptoinovine u odnosu na primjenjive mjere ograničavanja. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi pri procjeni izloženosti mjerama ograničavanja posebnu pozornost obratiti na sigurnost i pouzdanost politika i postupaka mjera ograničavanja koje su uspostavili pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom s kojima posluju radi osiguravanja usklađenosti s mjerama ograničavanja.
21. Sve podatke koji mogu biti relevantni za procjenu toga mogu li primjenjive mjere ograničavanja utjecati na transakciju trebalo bi provjeriti u odnosu na primjenjive mjere ograničavanja. Podatci koje treba provjeriti trebali bi uključivati barem sljedeće:
 - a. informacije o platitelju i primatelju u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) 2023/1113
 - b. informacije o pošiljatelju i korisniku u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2023/1113
 - c. svrhu prijenosa novčanih sredstava ili kriptoinovine i, ako su informacije dostupne i podložno procjeni izloženosti mjerama ograničavanja, druga polja za slobodan unos teksta u kojima se navode dodatne informacije o stvarnom pošiljatelju/primatelju novčanih sredstava ili kriptoinovine
 - d. pojedinosti o pružateljima platnih usluga i pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom koji sudjeluju u prijenosu novčanih sredstava ili kriptoinovine, uključujući posredničke institucije, korespondente, s provjerom identifikacijskih oznaka kao što su BIC, SWIFTi drugi
 - e. druge pojedinosti o prijenosu novčanih sredstava ili kriptoinovine, ovisno o prirodi, vrsti operacije, primljenoj popratnoj dokumentaciji, ako su informacije dostupne i podložno procjeni izloženosti mjerama ograničavanja

- f. adrese novčanika pošiljatelja i korisnika prijenosa kriptovalute, u mjeri u kojoj su te informacije dostupne na službenim popisima adresa novčanika povezanih s mjerama ograničavanja.
22. U skladu s odredbama iz odjeljka 4.6. Smjernica EBA/GL/2024/11 o zahtjevima u pogledu informacija o prijenosima novčanih sredstava i određenim prijenosima kriptovalute u skladu s Uredbom (EU) 2023/1113 („Smjernice o pravilima putovanja”) trebalo bi provjeriti i sve nove informacije dobivene naknadno, prije ili nakon izvršenja prijenosa.
23. Prema potrebi na temelju obujma i broja prijenosa kriptovalute, pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom trebali bi razmotriti uključivanje analize lanca blokova za potrebe praćenja transakcija u postojeći okvir.

4.1.6 Kalibracija

24. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom trebali bi odrediti kako kalibrirati postavke automatiziranog sustava za provjeru kako bi se povećala kvaliteta upozorenja, što bi dovelo do nedvosmislene identifikacije, uz istodobno osiguravanje usklađenosti s mjerama ograničavanja. Na temelju svoje procjene izloženosti mjerama ograničavanja i redovitog testiranja, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom trebali bi barem:
- a. za svaku primjenjivu mjeru ograničavanja utvrditi odgovarajuće parametre podudarnosti za koje je vjerojatno da će generirati razumno upozorenje koje pružateljima platnih usluga i pružateljima usluga povezanih s kriptovalutom omogućuje da ispune svoju obvezu u pogledu mjera ograničavanja provjerom pragova stvarno pozitivnih podudarnosti povezanih s različitim postotcima podudarnosti. Kalibracija ne bi trebala biti ni previše osjetljiva, što uzrokuje velik broj lažno pozitivnih podudarnosti, ni nedovoljno osjetljiva, što dovodi do toga da se osobe, subjekti i tijela uvršteni na popis ne otkriju ili se informacije slobodnog formata ne upotrebljavaju za druge mjere ograničavanja
 - b. upotrebljavati sustav za provjeru koji omogućuje tehniku na temelju algoritma koja se može podudarati s jednim imenom ili nizom riječi, pri čemu sadržaj informacija koje se provjeravaju nije identičan, ali način pisanja, uzorak ili zvuk usko su podudarni sa sadržajem iz skupa podataka koji se upotrebljava za provjeru (tehnik „djelomičnog podudaranja” (eng. fuzzy matching) i kalibrirati stupanj „djelomičnog podudaranja” (eng. fuzzy matching) u svojem sustavu za provjeru.
25. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom trebali bi odlučiti o kalibraciji prije razvoja novog sustava za provjeru i periodično, u skladu sa svojom procjenom izloženosti mjerama ograničavanja. Trebali bi dokumentirati svoje obrazloženje i na zahtjev ga staviti na raspolaganje nadležnim tijelima.

4.1.7 Oslanjanje na treće strane i eksternalizacija

26. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi u svojim politikama i postupcima utvrditi koje će mjere poduzeti pružatelji platnih usluga, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom ili vanjski pružatelji usluga kako bi osigurali usklađenost s primjenjivim mjerama ograničavanja. Za eksternalizaciju usluga pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, uzimajući u obzir smjernice EBA/GL/2019/02, akoje primjenjivo⁹, trebali bi primjenjivati sljedeća ključna načela:
- krajnju odgovornost za usklađenost s mjerama ograničavanja, bez obzira na to jesu li određene funkcije eksternalizirane ili ne, snose pružatelji platnih usluga ili pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom
 - prava i obveze pružatelja platnih usluga ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom potrebno je jasno dodijeliti i navesti u pisanom obliku
 - pružatelji platnih usluga ili pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji se oslanjaju na ugovor o eksternalizaciji trebali bi ostati odgovorni za praćenje i nadzor kvalitete usluge koju pruža pružatelj usluga
 - eksternalizacija unutar grupe treba podlijegati istom regulatornom okviru kao i eksternalizacija pružateljima usluga izvan grupe.
27. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi uspostaviti i primjenjivati potrebne kontrole kako bi se osiguralo da ih angažiranje vanjskih pružatelja usluga ne izlaže riziku od kršenja mjera ograničavanja i dokumentirati te kontrole u ugovoru o eksternalizaciji.
28. Ako bi pružatelji usluga trebali ažurirati podatke koje trebaju upotrebljavati pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, a koji se odnose na fizičke osobe, pravne osobe, subjekte i tijela na koje se primjenjuju mjere ograničavanja, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi osigurati da se sporazumom o uslugama smanji rizik od kršenja mjera ograničavanja od strane pružatelja platnih usluga ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.
29. Kada se sklope ugovori o eksternalizaciji, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi provoditi redovitu kontrolu usklađenosti pružatelja usluga s dužnostima koje proizlaze iz ugovora, procijeniti učinkovitost usluga obuhvaćenih ugovorom i poduzeti sve potrebne mjere smanjenja rizika, uključujući ponovno pregovaranje o ugovoru.
30. Odredbe ovog odjeljka ne utječu na dužnosti i zadaće pružatelja platnih usluga i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u području digitalne operativne otpornosti kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2022/2554¹⁰.

⁹ Smjernice EBA/GL/2019/02 za eksternalizaciju.

¹⁰ Uredba (EU) 2022/2554 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor i izmjeni uredbi (EZ) br. 1060/2009, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 909/2014 i (EU) 2016/1011 (Tekst značajan za EGP), SL L 333, 27.12.2022., str. 1.

4.2. Mjere dubinske analize i provjere za analizu upozorenja

4.2.1 Politike i postupci za upravljanje upozorenjima i njihovu analizu

31. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati uspostavljene politike i postupke za istraživanje upozorenja u vezi s mjerama ograničavanja. Te politike i postupci trebali bi pružateljima platnih usluga i pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom omogućiti da potvrde je li upozorenje stvarno pozitivno podudaranje i, ako je to slučaj, odrediti mjere potrebne za usklađivanje s primjenjivom mjerom ograničavanja.
32. Takve politike i postupci trebali bi uključivati:
- korake za pokretanje istrage bez odgode svih potencijalnih podudarnosti za svaki prijenos novčanih sredstava ili prijenos kriptoinovine
 - pravila u skladu s općom politikom vođenja evidencije pružatelja platnih usluga i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, za dokumentiranje svih odluka donesenih u vezi s upozorenjima
 - mjere za usklađivanje s odjeljkom 4.2.2. ovih smjernica
 - različite razine preispitivanja koje treba provesti u skladu s procjenom izloženosti mjerama ograničavanja putem provedbe preispitivanja barem dviju osoba u odnosu na situacije veće izloženosti.

4.2.2 Mjere dubinske analize za analizu upozorenja

33. U upozorenju koje generira sustav za provjeru trebao bi biti naveden element odgovarajuće mjere ograničavanja. Upozorenja bi trebali analizirati članovi osoblja s potrebnim stručnim znanjem i koji imaju dovoljnu razinu osposobljenosti¹¹.
34. Ako postoji sumnja u istinitost podudarnosti, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi upotrijebiti dodatne informacije koje mogu posjedovati i/ili dobiti kako bi potkrijepili analizu upozorenja u mjeri u kojoj su te informacije dostupne, kao što su:
- identifikacijski podatci fizičke osobe, pravne osobe, subjekta ili tijela koji nisu upotrijebljeni u fazi provjere
 - informacije o boravištu fizičke osobe i informacije o sjedištu ili registriranoj adresi pravne osobe, subjekta ili tijela koje nisu upotrijebljene u fazi provjere
 - informacije o narodnostima i državljanstvima fizičkih osoba koje nisu upotrijebljene u fazi provjere
 - predstavnička, upravljačka i organizacijska struktura pravnih osoba koje nisu upotrijebljene u fazi provjere
 - podatci za kontakt koji nisu upotrijebljeni u fazi provjere.

¹¹ Vidjeti odjeljak 4.4. Smjernica o unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama za osiguravanje provedbe Unijinih i nacionalnih mjera ograničavanja.

35. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi u svojim politikama i postupcima utvrditi kako postupati u slučajevima u kojima nije moguće nedvosmisleno zaključiti, nakon dodatne dubinske analize, da je podudaranje stvarno pozitivno podudaranje, lažno pozitivno podudaranje ili primjer homonima. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi se suzdržati od pružanja financijskih usluga stranci u prijenosu prije nego što donesu informiranu odluku.

4.2.3 Procjena toga je li subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom osobe uvrštene na popis

36. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi u svojim politikama i postupcima utvrditi kako će procijeniti je li pravna osoba ili subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom osobe ili subjekta uvrštenih na popis.

37. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi:

- a. primijeniti kriterije utvrđene u Smjernicama Vijeća EU-a o sankcijama¹² i odjeljku VIII. Najbolje prakse Vijeća EU-a¹³ kako bi se utvrdilo je li pravni subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom druge osobe ili subjekta
- b. primijeniti kriterije koji se upotrebljavaju za identifikaciju stvarnog vlasnika u skladu s primjenjivim zakonodavstvom¹⁴
- c. upotrebljavati raspoložive javne izvore informacija, kao što su registri subjekata u vlasništvu i pod kontrolom te registri stvarnog vlasništva.

38. Ako rezultati procjene ostanu nejasni, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi razmotriti suradnju s nacionalnim tijelom nadležnim za provedbu mjera ograničavanja. Krajnju odgovornost za usklađenost s mjerama ograničavanja snose pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom.

4.2.4 Kontrole i mjere dubinske analize za usklađivanje sa sektorskim mjerama ograničavanja

39. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi uzeti u obzir procjenu izloženosti mjerama ograničavanja pri utvrđivanju vrsta kontrola koje će primjenjivati za usklađivanje s mjerama ograničavanja. U okviru toga pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi utvrditi koje će se dostupne informacije povezane s transakcijom provjeravati.

40. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi obratiti posebnu pozornost na sektorske mjere ograničavanja koje su povezane s određenom jurisdikcijom ili državnim područjem. U okviru takvih mjera ograničavanja pružatelji platnih

¹² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11618-2024-INIT/en/pdf>, Bruxelles, 2. srpnja 2024., 11618/24 (ažurirana verzija).

¹³ [Ažuriranje najboljih praksi EU-a za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja](#) (dok. 11623/24).

¹⁴ Vidjeti članak 3. točku 6. Direktive (EU) 2015/849.

usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi provjeravati sve temeljne informacije koje se odnose na prijenos novčanih sredstava ili kriptoinovine u tu određenu jurisdikciju ili državno područje ili iz njih ili na prijenose novčanih sredstava ili kriptoinovine koje su pokrenule stranke za koje je poznato da posluju u toj određenoj jurisdikciji ili državnom području. U mjeri u kojoj je to dostupno, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi provjeriti:

- a. informacije o zemlji (zemljama) državljanstva, mjestu rođenja
 - b. informacije o uobičajenom boravištu ili glavnom mjestu poslovanja putem drugih adresa, u skladu s procjenom izloženosti mjerama ograničavanja
 - c. informacije o zemlji u koju ili iz koje se vrši prijenos novčanih sredstava, u kojoj se izvršava prijenos novčanih sredstava
 - d. svrhu prijenosa novčanih sredstava ili kriptoinovine i druga polja za slobodan unos teksta u kojima se pružaju dodatne informacije o robi, plovilima, zemlji odredišta ili zemlji podrijetla robe za koju se vrši plaćanje, u skladu s procjenom izloženosti mjerama ograničavanja.
41. Ako je to opravdano procjenom izloženosti mjerama ograničavanja, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi razmotriti uključivanje alata za geolokaciju i alata za otkrivanje upotrebe posredničkih usluga u svoj sustav za provjeru, kako bi identificirali i spriječili IP adrese koje dolaze iz zemlje za koju su poduzete mjere ograničavanja, zbog situacije koja utječe na tu zemlju, da pristupe mrežnom mjestu i uslugama pružatelja platnih usluga i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u pogledu aktivnosti koja je zabranjena režimima mjera ograničavanja.
42. U skladu sa svojom procjenom izloženosti mjerama ograničavanja, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom mogu razmotriti primjenu posebnih kontrola, kao što su:
- a. dobivanje relevantnih informacija, nakon uspostavljanja poslovnih odnosa, o vrsti poslovanja stranke i zemljama u kojima stranka posluje
 - b. traženje dodatnih informacija od stranke, kao što su opis robe s dvojnomo namjenom ili bilo koja roba koja podliježe sektorskim mjerama ograničavanja, informacija o odgovarajućoj dozvoli za postupanje s robom s dvojnomo namjenom, zemlja podrijetla robe, informacije o krajnjem korisniku robe
 - c. traženje detaljnijih informacija od stranke o svrsi prijenosa novčanih sredstava ili kriptoinovine
 - d. upotreba sljedećih podataka: registri brodova, evidencije nekretnina i drugi javno dostupni skupovi podataka (ako su raspoloživi).
43. Ako pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom upotrebljavaju značajke za automatsko čitanje informacija iz dokumenata povezanih s prijenosom novčanih sredstava ili kriptoinovine, kao što su algoritmi za optičko prepoznavanje znakova ili provjere strojno čitljivih zona, trebali bi poduzeti potrebne korake kako bi osigurali da ti alati točno i dosljedno obuhvate informacije.

4.2.5 Mjere dubinske analize za otkrivanje pokušaja zaobilaženja mjera ograničavanja

44. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi biti informirani o tipologijama i trendovima u zaobilaženju mjera ograničavanja. Relevantni izvori informacija na koje bi pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom uvijek trebali upućivati uključuju barem izvješća koja dijele:
- relevantna nacionalna tijela nadležna za provedbu mjera ograničavanja¹⁵ i/ili nacionalna nadzorna tijela
 - financijsko-obavještajne jedinice i tijela za izvršavanje zakonodavstva
 - relevantna javno-privatna partnerstva na nacionalnoj razini ili razini EU-a
 - nadležna tijela EU-a¹⁶.
45. Politike i postupci dubinske analize trebali bi pružateljima platnih usluga i pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom omogućiti da otkriju moguće pokušaje zaobilaženja mjera ograničavanja, kao što su pokušaji:
- izostavljanja, brisanja ili izmjene informacija u porukama o plaćanju
 - usmjeravanja prijenosa preko osoba povezanih sa strankom na koju se primjenjuju mjere ograničavanja
 - strukturiranja prijenosa novčanih sredstava ili kriptoinovine kako bi se prikrilo sudjelovanje stranke uvrštene na popis
 - prikrivanja stvarnog vlasništva ili kontrole imovine
 - uporabe krivotvorene ili lažne popratne dokumentacije za prijenos novčanih sredstava ili kriptoinovine.
46. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji su posebno izloženi riziku od toga da ih se upotrijebi u svrhu zaobilaženja mjera trebali bi razmotriti i provedbu objedinjene analize tokova plaćanja u zemlje na koje se primjenjuju mjere ograničavanja ili iz tih zemalja, kao i u zemlje za koje je poznato da se upotrebljavaju za zaobilaženje mjera ograničavanja ili iz njih.

4.3 Mjere zamrzavanja i izvješćivanja

4.3.1 Suspendiranje izvršenja prijenosa novčanih sredstava i zamrzavanje novčanih sredstava

47. Pružatelji platnih usluga trebali bi imati uspostavljene politike i postupke za suspendiranje, bez odgode, operacije kojom se aktivira upozorenje o mogućem podudaranju s osobom ili

¹⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

¹⁶ Vidjeti, na primjer, https://finance.ec.europa.eu/news/sanctions-commission-publishes-guidance-help-european-operators-assess-sanctions-circumvention-risks-2023-09-07_en.

subjektom uvrštenima na popis ili s osobom ili subjektom koji pripadaju, u posjedu su ili pod kontrolom osobe ili subjekta uvrštenih na popis ili čiji je stvarni vlasnik osoba uvrštena na popis.

48. Ako se unutarnjom analizom takvog upozorenja koju provode pružatelji platnih usluga potvrdi da je moguće podudaranje s osobom ili subjektom uvrštenim na popis ili s osobom ili subjektom koji pripadaju, u posjedu su ili pod kontrolom osobe ili subjekta uvrštenih na popis ili čiji je stvarni vlasnik osoba uvrštena na popis, pružatelji platnih usluga trebali bi odmah:
- a. zamrznuti odgovarajuća novčana sredstva
 - b. zaustaviti izvršenje prijenosa novčanih sredstava kojim bi se prekršile mjere ograničavanja.

4.3.2 Zamrzavanje prijenosa kriptoinovine

49. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati uspostavljene politike i postupke da, ako se unutarnjom analizom upozorenja potvrdi da je moguća podudarnost s osobom ili subjektom uvrštenima na popis ili s osobom ili subjektom koji pripadaju, u posjedu su ili pod kontrolom osobe ili subjekta uvrštenih na popis ili čiji je stvarni vlasnik osoba uvrštena na popis, odmah zamrznju i blokiraju novčana sredstva na privremenom računu dok relevantno nacionalno tijelo nadležno za provedbu mjera ograničavanja ne uputi pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom o mjerama koje treba poduzeti u pogledu tih novčanih sredstava. Krajnju odgovornost za usklađivanje s mjerama ograničavanja snosi pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom.

4.3.3 Mjere izvješćivanja

50. U skladu s primjenjivim zahtjevima Unije i nacionalnim zahtjevima pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutinom trebali bi imati jasne postupke za izvješćivanje, bez odgode ili u određenom roku, relevantnom nacionalnom tijelu nadležnom za provedbu mjera ograničavanja i/ili nadležnom nadzornom tijelu:
- o svim mjerama poduzetima za određeni prijenos povezan s mjerom ograničavanja
 - o otkrivanju kršenja mjera ograničavanja i
 - o izvršavanju svih prijenosa novčanih sredstava ili kriptovalutine kojima se krši primjenjiva mjera ograničavanja pružanjem informacija o okolnostima, kao što je incident u vezi s funkcioniranjem sustava za provjeru u vezi s takvim prijenosom.
51. Pri sumnji na moguće zaobilaženje mjera ograničavanja ili otkrivanje pokušaja prijenosa novčanih sredstava ili kriptovalutine od strane ili u korist fizičke osobe, pravne osobe, subjekta ili tijela, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutinom trebali bi:
- prijaviti to relevantnom nacionalnom tijelu nadležnom za provedbu mjera ograničavanja ako se to izričito zahtijeva uredbom EU-a o mjerama ograničavanja
 - prijaviti sumnjivu transakciju ako se to zahtijeva u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

4.3.4 Postupci za izuzeća ili ukidanje mjera ograničavanja

52. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutinom trebaju u svojim politikama i postupcima utvrditi primjenjuju li se izuzeća, režimi dozvola ili odstupanja, te ako se oni primjenjuju, kako postupati u svrhu usklađivanja s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutinom trebali bi u svojim politikama i postupcima utvrditi koje će informacije pružiti strankama koje bi željele zatražiti odstupanje za upotrebu svojih zamrznutih sredstava ako je takvo odstupanje dopušteno na temelju primjenjivog pravnog okvira. Te bi informacije trebale uključivati informacije o pravima stranaka u takvoj situaciji.
53. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutinom trebali bi imati uspostavljene politike i postupke kojima će se propisati djelovanje u pogledu novčanih sredstava i kriptovalutine na koje se primjenjuju posebne mjere ograničavanja nakon ukidanja takve mjere.

4.4 Osiguravanje kontinuirane učinkovitosti politika, postupaka i sustava za provjeru mjera ograničavanja

54. Kako bi bili učinkoviti, politike, postupci i sustavi za provjeru mjera ograničavanja pružatelja platnih usluga i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi omogućiti:
- pouzdana otkrivanje pozitivnih podudarnosti
 - nakon potvrde pozitivnih podudarnosti odmah suspendirati izvršenje svih prijenosa novčanih sredstava, blokirati sve dolazne prijenose i položiti ih na privremeni račun, bez odgode zamrznuti novčana sredstva ili kriptoinovinu i prijaviti takve mjere relevantnom nacionalnom tijelu nadležnom za provedbu mjera ograničavanja radi dobivanja daljnjih uputa
 - izvijestiti relevantna nacionalna tijela nadležna za provedbu mjera ograničavanja i/ili nadležno nadzorno tijelo o zamrznutoj imovini, kako je propisano primjenjivim zakonima, bez odgode ili u rokovima propisanim primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom
 - prijaviti sumnju na zaobilaženje ili pokušaj zaobilaženja mjera ograničavanja relevantnom nacionalnom tijelu nadležnom za provedbu mjera ograničavanja ili nacionalnoj financijsko-obavještajnoj jedinici ako je to potrebno prema primjenjivom zakonodavstvu.
55. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi redovito testirati svoje postavke sustava za provjeru kako bi utvrdili je li sustav za provjeru i dalje primjeren s obzirom na procjenu izloženosti mjerama ograničavanja pružatelja platnih usluga i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom te je li i dalje učinkovit. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi utvrditi učestalost provjera na temelju procjene izloženosti mjerama ograničavanja i evidentirati ih u svojim politikama i postupcima.
56. Pri testiranju svojeg sustava za provjeru pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi:
- ispitati kalibraciju sustava za provjeru kako je utvrđeno u odjeljku 4.1.6
 - procijeniti točnost upravljanja popisom pomoću primjenjivih i ažuriranih mjera ograničavanja
 - procijeniti provjeravaju li se sve stranke i prijenosi novčanih sredstava i kriptoinovine kada je to potrebno
 - procijeniti primjerenost i relevantnost polja s informacijama koja se upotrebljavaju u sustavu za provjeru, kao što je opseg prijenosa novčanih sredstava ili kriptoinovine koji se unose u sustav za provjeru
 - procijeniti pravodobnost automatske suspenzije operacija
 - procijeniti omogućuju li postupci i resursi dostupni za analizu upozorenja brzo izvješćivanje o stvarno pozitivnim podudaranjima.

57. Pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama trebali bi upravljačkom tijelu prijaviti znatne slabosti ili nedostatke sustava za provjeru i bez odgode poduzeti korektivne mjere.